

Instanța de fond: Judecătoria Cahul (jud: L. Turculeț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V. Movilă, N. Veleva, E. Dvurecenshii)

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, și de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Panisco Alexandr împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu de partea pârâtului Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală,

împotriva deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă

La 19 mai 2016, Panisco Alexandr, prin intermediul avocatului Mocanu Serghei, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Ministerului Justiției al RM solicitând încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului material în sumă de 15000 lei, a prejudiciului moral în mărime de 10000 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 15000 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 17 decembrie 2014, aproximativ la ora 02:35, reclamantul Panisco Alexandr a fost reținut în or. Cahul de către ofițerul de urmărire penală al SUP CE a DPF al MAI – Igor Isac în baza procesului-verbal de reținere emis pe cauza penală nr. 2014870119 și repartizat în izolatorul de detenție preventivă al Inspectoratului General al Poliției mun. Chișinău. La emiterea procesului-verbal de reținere a lui Panisco Alexandr nu a existat vre-un temei prevăzut de art. 166 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură penală. Necătând la lipsa temeiurilor legale privind aplicarea măsurii preventive - arestul, prin demersul procurorului în Procuratura Generală - Vitalie Codreanu din 19 decembrie 2014 s-a solicitat judecătorului de instrucție aplicarea în privința lui Panisco Alexandr a măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 zile.

Prin încheierea din 19 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău s-a admis parțial demersul procurorului în Procuratura Generală, Vitalie Codreanu, și s-a aplicat lui Panisco Alexandr măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 zile. Prin decizia din 13 ianuarie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis recursul avocatului Mocanu Serghei, în numele lui Panisco Alexandr; s-a casat încheierea

din 19 decembrie 2014 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și s-a anulat măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu, aplicată în privința lui Panisco Alexandr cu dispunerea eliberării de sub arest la domiciliu din data de 13 ianuarie 2015.

Prin urmare, Panisco Alexandr a fost privat ilegal de libertate contrar normelor de fond și de procedură, prevăzute de legislația națională, fără a fi respectate temeiurile limitative prevăzute de articolul 5 par. 1 din Convenție, conform cărora orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția cazurilor: a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent; f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare. În speță, reprezentanții autorităților statului, în mod intuitiv, au pus la baza arestării lui Panisco Alexandr temeiul prevăzut de art. 5 par. 1, lit. c) din Convenție, din cauza că ar fi existat motive verosimile de a se bănuși că reclamantul a săvârșit o infracțiune. În acest sens, este de notat că, indiferent de conținutul probatoriu al materialelor dosarului penal prezentat instanței, situația care denotă caracterul arbitrar al arestării lui Panisco Alexandr nu se schimbă. Or, este relevant faptul că, la demersul privind aplicarea măsurii preventive, procurorul nu a anexat nici o probă care ar demonstra că Panisco Alexandr ar fi putut comite infracțiunea imputată sau există motive de a-l menține în continuare în arest. Ca urmare, este incontestabil faptul că fără un motiv rezonabil și în lipsa unor probe pertinente, reclamantul Panisco Alexandr a fost reținut și arestat ilegal.

A precizat reclamantul că, în timpul reținerii a fost nevoit să suporte umilință și disconfort enorm din care motiv a primit traume psihologice sub formă de stare de stres, care sunt iremediabile. Astfel, prin încălcările enunțate i-au fost lezate drepturile și libertățile reclamantului Panisco Alexandr prevăzute de art.6 din CtEDO.

La fel, reclamantul Panisco Alexandr a invocat că, din motivul reținerii și arestării ilegale a fost nevoit să angajeze un avocat pentru a-i reprezenta interesele în instanța de judecată, iar pentru serviciile prestate de avocat, reclamantul Panisco Alexandr a achitat conform contractului de asistență juridică nr. 395 din 19 decembrie 2014 și a bonului de plată seria WL nr. 987648 din 20 decembrie 2014 suma de 15000 lei.

Prin încheierea din 27 mai 2016 a Judecătoriei Cahul s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Procuratura Generală a RM.

Prin hotărârea din 10 noiembrie 2016 a Judecătoriei Cahul s-a admis parțial acțiunea înaintată de Panisco Alexandr; s-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM și Ministerului Finanțelor al RM, în beneficiul lui Panisco Alexandr prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală în sumă de 15000 lei, prejudiciul moral în mărime de 20000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 10000 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul s-a respins apelul depus de Panisco Alexandr și avocatul Mocanu Serghei; s-au admis apelurile depuse de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM; s-a modificat hotărârea din 10 noiembrie 2016 a Judecătoriei Cahul prin micșorarea cuantumului prejudiciului material de la suma de 15000 lei până la suma de 7000 lei și a cheltuielilor de judecată de la suma de 10000 lei până la suma de 5000 lei. În rest, hotărârea din 10 noiembrie 2016 a Judecătoriei Cahul s-a menținut.

La 30 iunie 2017, Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul

solicitând casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului declarat s-a invocat că, instanța de apel la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material cu privire la determinarea aplicabilității prevederilor Legii nr. 1545-XIII din 25.02.1998 la circumstanțele invocate în speța examinată.

În contextul dat, precizează recurentul că, elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul adus persoanei prin acțiunile ilicite ale organelor de drept se face prin lege specială, actualmente, o asemenea lege specială este Legea nr.1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. De altfel, în sensul legii enunțate rezultă expres că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite. Însă, la materialele cauzei nu există nici un act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau a organului ierarhic superior, prin care s-a stabilit ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală.

La 13 iulie 2017, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal, Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul solicitând casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că, decizia constatată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 25 mai 2017. Conform materialelor cauzei decizia instanței de apel a fost expediată participanților la proces la data de 12 iunie 2017, conform scrisorii de însoțire și recepționată de către recurenți la 22 iunie 2017, drept dovadă servind avizele de recepție (f.d. 169, 173).

Astfel, Completul notează că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, la 30 iunie 2017 și respectiv, de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, la 13 iulie 2017, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal, sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, și de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră

că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, și de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, și de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Gainaru Iulian, și de Procuratura Generală a RM, prin intermediul reprezentantului Dumitru Calendari, împotriva deciziei din 25 mai 2017 a Curții de Apel Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală